

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Teorije elita

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

3

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

nema

7. Ograničenja pristupa:

nema

8. Trajanje / semestar:

1

3

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Filozofski fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Filozofija-sociologija/Politologija usmjerenje Međunarodni odnosi i diplomatija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr.sc.Zlatan Delić,van.prof.

13. E-mail nastavnika:

zlatan.delic@untz.ba

14. Web stranica:

www.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

Cilj je da studenti budu upoznati sa najznačajnijim konceptualizacijama teorija elita, politike imoći u društvu. S obzirom na sve veći porast nejednakosti sve veću zloupotrebu moći, potrebno je da steknu korisna teorijska i diplomacijska znanja o značaju elita u današnjem svijetu rastućih političkih i socioekonomskih nejednakosti, kao i u kontekstu porasta svjetskih rizika i neizvjesnosti – a sve to iz perspektive pluralnog singulariteta bosanskohercegovačkog društva i države Bosne i Hercegovine. Cilj je da nauče artikulirati različite teorijske pristupe u razumjevanju društvene stratifikacije u kontekstu promišljanja uloge elita u procesima demokratizacije. Potrebno je da nauče razumijevati načine i mehanizme djelovanja nacionalnih i internacionalnih sistema dominacije i otpora i da shvate važnu ulogu političkih i ekonomskih elita u svijetu – prije svega obzirom na primarne političke i diplomacijske ciljeve zaštite interesa Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima.

16. Ishodi učenja:

Ishodi učenja zavisice od pokazanog načina teorijskog razumijevanja i praktičnog objašnjavanja diskurzivne dinamike između elita i građanstva u nacionalnom (i transnacionalnom), odnosno globalnom kontekstu. S obzirom na drastično rastuću podjelu između bogatih i siromašnih, ljudi u mnogim državama traže odgovornost elita za društvo. Proučavanje teorija elita, u kontekstu međunarodnih odnosa i diplomacije, stoga je nerazdvojno povezano sa pitanjem jesu li aktivnosti elita određene njihovom odgovornošću za opće (javno) dobro stanovništva ili interesom za povećanjem vlastite moći i bogatstva? Studenti koji budu čitali obaveznu literaturu, razumjet će smisao ovoga pitanja. Tako mogu doći i dospoznajeda je proučavanje elita ustvari proučavanje moći i nejednakosti. Postat će im jasna da su teorije elita suprotstavljene demokratskom pluralizmu da su suprotstavljene uvjerenju da svi pojedinci imaju jednake mogućnosti u pristupima resursima. Očekivane ishode učenja treba prepoznati u umijeću argumentiranog opisivanja i objašnjavanja odnosa moći u savremenom društvu, iz različitih teorijskih perspektiva, od klasičnih do postmodernih u kojima je riječ o „postpolitici“ i „postdemokraciji“ kao načinima na koje elite često potkopavaju ideale predstavničke demokratije.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

- * Rane sociološke teorije elita – Vilfredo Pareto, Gaetano Mosca, Robert Michels.
- * Moderni teoretičari elita: Elmer Eric Schattschneider, C. Wright Mills, Flooyd Hunter, G. William Domhoff, James Burnham, Rober D. Putnam, Thomas R. Dye, George A. Gonzales, Ralf Dahrendorf, Martin Gilens i Benjamin I. Page, Thomas Ferguson.
- * „Demokratske nejednakosti“ – Shamus Rahman Khan, Sudhir Venkatesh i Dorian Warren – „nova američka elita“ u kontekstu istraživanja privilegija obrazovanju.
- * Političke i poslovne elite u 21. stoljeću – konceptualizacija „postdemokracije“ Colina Croucha
- * Društvena klasa u postdemokraciji; Politička stranka u postdemokraciji; Postdemokracija i komercijalizacija javnih usluga – Colin Crouch
- * Politički utjecaj ekonomskih elita (i ekonomski utjecaj političkih elita) na stratifikaciju – u istraživanjima Shamusa Rahmana Khana
- * Građanstvo i politike državljanstva - Građanstvo i dokumentalnostu življenom iskustvu: problem pripadnosti i statusa nakon raspada Jugoslavije

18. Metode učenja:

Predavanja, vježbe, pisanje, čitanje, komuniciranje, seminarski radovi, studije slučajeva iz svjetske i bosanskohercegovačke stvarnosti, konsultacije. Studenti su obavezni redovno prisustvovati predavanjima, a izvode se po nastavnom programu opisanom u sadržaju kursa. Nastava je interaktivnog karaktera i zahtijeva mentalno aktivno i odgovorno učešće studenta. Svi studenti su obavezni napisati i prezentirati (na časovima predavanja ili na vježbama) seminarski rad (u grupi koju čine dva ili više studenata). Cilj seminarâ je primjena stečenog teorijskog znanja studenata iz domena predmetnog područja na analizu konkretnih problema iz bosanskohercegovačke i svjetske društvene stvarnosti. Časovi vježbi su interaktivnog karaktera. Konsultacije su organizirane jednom sedmično.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Seminarski rad, angažman na predavanjima i vježbama, završni i parcijalni ispiti. Na predispitnim obavezama (u toku slušanja predmeta) studenti mogu ostvariti maksimalno 50 bodova (15 za seminarski rad, 5 za angažman na nastavi i vježbama i 2x15 bodova na parcijalnim ispitima). Na završnom i/ili popravnom ispitu studenti mogu ostaviti 50 bodova (pismeno i/ili usmeno).

20. Težinski faktor provjere:

a) prisutnost i aktivnost na nastavi (P-8) + (V-7)	15
b) mini testovi (2x15)	30
c) samostalni-seminarski rad	5
d) završni-pismeni ispit	50

 Ukupno mogućih : 100

Dodjeljivanje ocjena vrši se na osnovu postignutih rezultata-osvojenih bodova, iz predispitnih i ispitnih obaveza.
 Broj bodova i konačna ocjena: 0 -53 pet(5), 54-63 šest (6),64-73 sedam (7),74-83 osam (8), 84-93 devet (9), 94-100 deset (10).

21. Osnovna literatura:

- Colin Crouch, Postdemokracija: političke i poslovne elite u 21. stoljeću, Izvori, Zagreb, 2007.
- Rajt Mills, Moć, politika i ljudi: sabrani eseji, Mediterran publishing, 2013.
- Colin Crouch, The Knowledge Corrupters. Hidden Consequences of the Financial Takeover of Public Life, Polity Press, Cambridge 2015.
- Azra Hromadžić, Samo Bosne nema: mladi i stvaranje države u posleratnoj Bosni i Hercegovini (prevela s engleskog Slobodanka Glišić), Biblioteka XX vek, Beograd, 2017.
- Jelena Vasiljević, Antropologija građanstva, Mediterran, Novi Sad, 2016. (Od „nauke o kulturi“ do „postkulturalne antropologije“. Argumenti protiv kulture, str. 105-110)

22. Internet web reference:

<http://www.ff.untz.ba/>

23. U primjeni od akademske godine:

2018/19

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: